

การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม
สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
The Synthesis Research of Bachelor of Science in Social Psychology
Program, School of Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

ธนพัทธ์ จันท์พัฒน์พงศ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประชากรคือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 113 เรื่อง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะงานวิจัย และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย โดยผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะทั่วไปของงานวิจัยส่วนใหญ่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2560 มีประเด็นวิจัยในกลุ่มจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กรมากที่สุด และมีจำนวนหน้าพิมพ์ส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 100 หน้า 2) ลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาระดับเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของตัวแปร มีการใช้แนวคิดทฤษฎีในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย แต่ส่วนมากตั้งสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง และมีการใช้อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ 3) ลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิจัย ส่วนมากเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตามส่วนมากมี 1-3 ตัวแปร สำหรับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน จำนวน 101-200 คน และมักใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง/ตามสะดวก เครื่องมือวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบวัด/แบบสอบถามที่มีการตรวจสอบความตรง มีการทดลองใช้เครื่องมือ มีการหาค่าความเชื่อมั่น แต่ไม่ค่อยมีการหาค่าอำนาจจำแนก ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลมีการใช้สถิติทั้งพรรณนาและอนุมานร่วมกันโดยส่วนใหญ่ใช้ t-test และ 4) คุณภาพของงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือระดับปรับปรุง และระดับดีตามลำดับ

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม นักศึกษาระดับปริญญาตรี

ABSTRACT

The purpose of this research is to synthesize research of Bachelor of Science, Social Psychology Program, School of Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University. The data are synthesized from the completed research reports of 113 graduated students. The data are collected by using the research feature record form and the research quality evaluation form that have a verified content validity from an expert. The data are analyzed

¹ อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, Email: tnp_jun@outlook.com

using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation. The research results are found that 1) *The general characteristics of the most researches published in 2017 have the most research topics in an industrial and organization psychology and the most of printed pages are less than 100 pages* 2) *The most of research characteristics in the content have the research objectives to study the level, compare and find the variables relationship. There are using theories in creating research framework but the most hypotheses without direction and using references from Thai documents more than English documents.* 3) *The research characteristics in research methods, most of them are the quantitative research. There are most 1-3 variables in both initial variables and dependent variables. For most of the sample group are working persons, amount 101-200 persons, and usually use the specific/convenient selection. The most of research methods are a test/questionnaire with validity checking. There is a trial of method. There is finding a confidence value. But most of them do not find a classification value. For the data analysis, there are using both descriptive and inferential statistics together, mostly by t-test and* 4) *the most of research quality is at a medium level. Next is an improvement level and the good level is the least, respectively.*

Keywords: Research synthesis, Social psychology program, Bachelor degree

บทนำ

จิตวิทยา (Psychology) เป็นศาสตร์หนึ่งที่มีมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางจิต และพฤติกรรมของมนุษย์ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เพื่อทำความเข้าใจอธิบาย ทำนาย ไปจนถึงการควบคุมและพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล เริ่มมีการศึกษาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 และแตกแขนงสาขาวิชาย่อยอีกมากมายในยุคปัจจุบัน รวมถึงการนำองค์ความรู้ทางจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในสาขาอื่น ๆ ทั้งในทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยกระบวนการศึกษานั้นจะต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำหน่วยของข้อมูลนั้น ๆ มาทำการวิเคราะห์ ซึ่งเราต่างเรียกกระบวนการศึกษานี้ว่า การ “ซึ่งศาสตร์ทางจิตวิทยาที่ดี” วิจัยทางจิตวิทยาของการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพจิตใจของมนุษย์ พฤติกรรมของบุคคล ก็ต้องอาศัยองค์ความรู้ในการแสวงหาความจริงของปรากฏการณ์ต่าง ๆ บนโลกใบนี้ ซึ่งก็คือความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ที่มีการพัฒนาระบบ ระเบียบวิธีการเฉพาะจนเป็นของสาขาจิตวิทยาเอง ความช่างสงสัย ความช่างสังเกต การตั้งคำถาม การพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตพฤติกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยานั้นต้องมี ทำให้สถาบันการศึกษามีการกำหนดวิชาการศึกษาวิจัยทางจิตวิทยา ให้เป็นวิชาบังคับเพื่อเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้เกิดทักษะทางจิตวิทยา

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม เปิดสอนให้นักศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย กำหนดให้ผู้เรียนจะต้องเรียนในรายวิชาวิธีวิจัยทางจิตวิทยา .ศ.หลักสูตรปรับปรุง พ)2561 เปลี่ยนชื่อรายวิชาเป็น วิธีวิจัยทางพื้นฐานระเบียบ “เป็นวิชาบังคับ ซึ่งเนื้อหาวิชาจะครอบคลุมเกี่ยวกับทฤษฎีแห่งความรู้และการวิจัยเชิง (“จิตวิทยา

ประจักษ์ การวัดพฤติกรรมการวิจัยแบบต่าง ๆ ทางจิตวิทยา การควบคุมตัวแปร การรวบรวมและตีความข้อมูลจากการวิจัยต่าง ๆ และปัญหาการรวบรวมและตีความเหล่านี้ ลักษณะทั่วไปและขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัย การเลือกปัญหาในการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย การวัดและคุณภาพของการวัด ลักษณะแบบทดสอบแบบต่าง ๆ ที่สำคัญ และฝึกทำวิจัยด้านจิตวิทยาโดยสร้างแบบทดสอบ และวิเคราะห์ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีการฝึกปฏิบัติการวิจัย เพื่อจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การทำวิจัยเพื่อสำเร็จการศึกษา .ศ.หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม หลักสูตรปรับปรุง พ)2561(

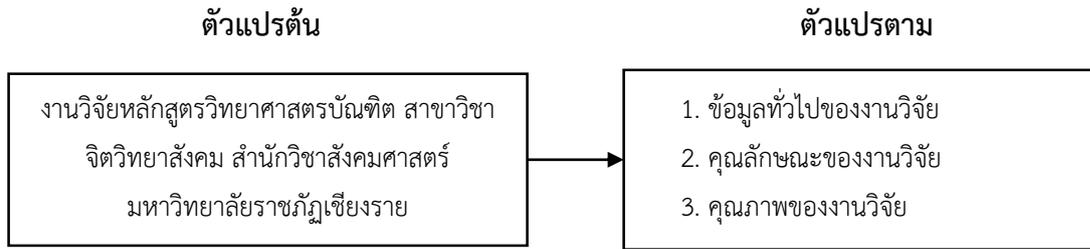
สำหรับการสังเคราะห์การวิจัย (Synthesis research) ที่เป็นการหาข้อสรุปในประเด็นต่าง ๆ ของการวิจัยในบริบทที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของนิสิต นักศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญาานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ พบว่า มีผู้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยของนิสิต นักศึกษาอยู่อย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีอยู่ในบริบทของสาขาวิชาทางด้านจิตวิทยา ศึกษาศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ เช่นงานวิจัยของปรีดา เพ็ญคาร และคณะ (2548), ญัฐวิทย์ บรรยงศิริกุล และจิราวิรัช เผือกพันธ์ (2559), ชนกนารถ บุญวัฒน์กุล และคณะ (2560), จิตติภรณ์ เกษศิริ และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์ (2560), ชนิชา เพชรปฐมชล, พงศ์เทพ จิระโร และสมศักดิ์ ลิลา (2561), ญัฐพิพัฒน์ ยอดเทียม และสุนทรา โตบัว (2561) ซึ่งทำให้เห็นว่า การสังเคราะห์งานวิจัยที่ผลิตโดยนิสิต นักศึกษานั้นมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานวิจัยของนักวิจัยในระดับอื่น ๆ แต่กลับพบว่ามี การสังเคราะห์งานวิจัยของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญาตรียังมีน้อยมาก ด้วยอาจเป็นเพราะจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับปริญาตรีนั้นไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การทำวิจัยเพียงอย่างเดียว แต่มีองค์ประกอบอื่น ๆ ร่วมด้วยเพื่อเป็นการสำเร็จการศึกษา และยังถือว่า มีประสบการณ์ทำวิจัยในระดับพื้นฐานยังไม่ใช่นักวิจัยขั้นสูงเหมือนเช่นผู้ที่ทำการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานวิจัยในระดับปริญาบัณฑิตมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะหากงานวิจัยนั้นมีกระบวนการทำวิจัยที่มีคุณภาพแล้ว ผลการวิจัยนั้นก็ถือเป็นประโยชน์สำคัญในการนำไปใช้ได้เช่นเดียวกับการวิจัยในระดับอื่น ๆ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานวิจัยในระดับปริญาตรีที่จะเป็นการพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบและนำไปสู่การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาในระดับปริญาบัณฑิต ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อการรวบรวมข้อมูลงานวิจัยและนำไปสู่ข้อสรุปงานวิจัย รวมถึงเป็นการประเมินคุณภาพงานวิจัยของนักศึกษาที่จะเป็นแนวโน้มนำไปสู่การพัฒนาเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ทันสมัยในการเลือกใช้ตัวแปรทางจิตวิทยาในการทำวิจัยของนักศึกษา และเป็นการยกระดับคุณภาพของงานวิจัยในระดับปริญาตรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full text) ของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่จัดพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561 รวมจำนวน 113 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะของงานวิจัย เป็นการจดจำแนกข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย และการจำแนกคุณลักษณะของงานวิจัย ได้แก่ ด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัย และด้านวิธีวิทยาการวิจัย

2) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย เป็นการประเมินคุณภาพของงานวิจัย โดยผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบประเมินคุณภาพการวิจัยของปราณี พิพัฒน์สถิตกุล (2556) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินคุณภาพงานวิจัย 4 ระดับ โดยให้คะแนนการประเมินตั้งแต่ ซึ่งมีเกณฑ์ "ดีมาก" จนถึง "ควรปรับปรุง" ในการแปลผลการประเมิน ดังนี้

3.01 – 4.00	หมายถึง	งานวิจัยมีคุณภาพอยู่ในระดับดี
2.01 – 3.00	หมายถึง	งานวิจัยมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.00	หมายถึง	งานวิจัยมีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง

โดยเครื่องมือวิจัยผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาโดยผ่านการตรวจความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิจัยในระดับปริญญาตรีจำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.5-1.0

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลลงบนแบบบันทึกและทำการลงรหัสในโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

พบมากที่สุด			พบน้อยที่สุด		
รายการ	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ (%)	รายการ	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ (%)
1. ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย					
1.1 ปีที่พิมพ์ (Year)					
พ.ศ. 2560	44	38.94	พ.ศ. 2561	15	13.28
1.2 ประเด็นวิจัยในสาขาจิตวิทยา (Topic)					
กลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ			จำนวน 36 เรื่อง (ร้อยละ 31.86)		
กลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ			จำนวน 30 เรื่อง (ร้อยละ 26.55)		
กลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน			จำนวน 29 เรื่อง (ร้อยละ 25.66)		
กลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยาสังคม			จำนวน 18 เรื่อง (ร้อยละ 15.93)		
1.3 จำนวนหน้าทั้งหมด (Page)					
น้อยกว่า 100 หน้า	105	92.92	151-200 หน้า	1	0.89
2. ลักษณะของงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระ					
2.1 วัตถุประสงค์การวิจัย (Objective)					
ศึกษาระดับ เปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ของตัวแปร	73	64.60	ศึกษาลักษณะอื่น ๆ	2	1.77
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)					
ไม่มีการใช้แนวคิดทฤษฎี	61	53.98	มีการใช้แนวคิดทฤษฎี	52	46.02
2.3 สมมติฐานการวิจัย (Research hypothesis)					
มีสมมติฐานการวิจัยแบบไม่มีทิศทาง			จำนวน 59 เรื่อง (ร้อยละ 52.21)		
มีสมมติฐานการวิจัยแบบมีทิศทาง			จำนวน 36 เรื่อง (ร้อยละ 31.86)		
ไม่มีสมมติฐานการวิจัย			จำนวน 18 เรื่อง (ร้อยละ 15.93)		
2.4 เอกสารอ้างอิง (Reference)					
ใช้เอกสารภาษาไทยในช่วง 10 ปี			จำนวน 110 เรื่อง (ร้อยละ 97.35)		
ใช้เอกสารภาษาไทยเกิน 10 ปีขึ้นไป			จำนวน 89 เรื่อง (ร้อยละ 78.76)		
ใช้เอกสารภาษาอังกฤษในช่วง 10 ปี			จำนวน 14 เรื่อง (ร้อยละ 12.39)		
ใช้เอกสารภาษาอังกฤษเกิน 10 ปีขึ้นไป			จำนวน 20 เรื่อง (ร้อยละ 17.70)		
3. ลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิจัย					

พบมากที่สุด			พบน้อยที่สุด		
3.1 ประเภทงานวิจัย (Method)					
งานวิจัยเชิงปริมาณ	111	98.23	งานวิจัยเชิงคุณภาพ	2	1.77
3.2 จำนวนตัวแปรต้นที่ใช้ในงานวิจัย (Independent variable)					
1-3 ตัวแปร	65	57.52	ไม่มีตัวแปรต้น	2	1.77
3.3 จำนวนตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัย (Dependent variable)					
1-3 ตัวแปร	75	66.37	ไม่มีตัวแปรตาม	2	1.77
3.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Population)					
วัยทำงาน	44	38.94	ผู้สูงอายุ	3	2.65
3.5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (No. population)					
101-200 คน	33	29.20	น้อยกว่า 50 คน	2	1.77
3.6 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)					
เลือกแบบเฉพาะเจาะจง/ ตามสะดวก	41	36.28	สุ่มแบบแบ่งชั้น	3	2.65
3.7 เครื่องมือวิจัย (Instrument)					
แบบวัด/แบบสอบถาม	88	77.88	แบบสัมภาษณ์	2	1.77

3.8 คุณภาพของเครื่องมือวิจัย (Quality Instrument)					
ความเที่ยงตรง (Validity) มี จำนวน 93 เรื่อง (ร้อยละ 82.30) ไม่มี จำนวน 20 เรื่อง (ร้อยละ 17.70)					
การทดลองใช้ (Tryout) มี จำนวน 58 เรื่อง (ร้อยละ 51.33) ไม่มี จำนวน 55 เรื่อง (ร้อยละ 48.67)					
อำนาจจำแนก (Discrimination) มี จำนวน 49 เรื่อง (ร้อยละ 43.36) ไม่มี จำนวน 64 เรื่อง (ร้อยละ 56.64)					
ความเชื่อมั่น (Reliability) มี จำนวน 98 เรื่อง (ร้อยละ 86.73) ไม่มี จำนวน 15 เรื่อง (ร้อยละ 13.27)					
3.9 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล					
สถิติเชิงพรรณนา+อนุมาน	75	66.37	ไม่ใช่สถิติ	2	1.77
3.10 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (75 เรื่อง)					

Independent sample t-test	75	100.00	Pearson's product moment correlation coefficient	46	61.33
4. คุณภาพงานวิจัย					
ระดับดี	จำนวน 11 เรื่อง (ร้อยละ 9.74)				
ระดับปานกลาง	จำนวน 68 เรื่อง (ร้อยละ 60.18)				
ระดับปรับปรุง	จำนวน 34 เรื่อง (ร้อยละ 30.08)				

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเพื่อนำมาอภิปรายผล 2 ประการ ดังนี้

1. คุณลักษณะของงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระ

การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้สามส่วนด้วยกัน ได้แก่ เพื่อศึกษาระดับของตัวแปร)Level เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามใน (กลุ่มต่าง ๆ(Comparative) และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร)Correlationซึ่งเป็นไปตาม (หลักการจัดการเรียนการสอนที่ต้องการให้นักศึกษาได้ทดลองฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานทางการวิจัยและนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการตั้งคำถามการวิจัย ที่ทำให้นักศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ได้ครอบคลุมในการอธิบายปรากฏการณ์หนึ่ง ๆ ตามเป้าหมายของการศึกษาทางจิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่ทำการศึกษาระบวนการทางจิตและพฤติกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจ อธิบาย ทำนาย และควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ที่ทำการวิจัยเชิงปริมาณ และมีการใช้สถิติการวิจัยทั้งขั้นพื้นฐานและขั้นสูง โดยงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษามักใช้สถิติขั้นสูงเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ดังนั้นวัตถุประสงค์การวิจัยจึงมีการกำหนดตั้งแต่ศึกษาระดับของตัวแปรขึ้นไป ซึ่งสะท้อนถึงการวิจัยในรูปแบบสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Comparative-correlational study) ที่นิยมในศาสตร์ทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ (Psychology and Behavioral science)

การกำหนดสมมติฐานการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง คือ มีการตั้งสมมติฐานโดยไม่ได้ระบุอย่างเฉพาะเจาะจงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำวิจัยของนักศึกษาที่พิจารณาแล้วว่าผลที่ออกมานั้นอาจมีทิศทางไปในทางใดก็ได้ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยที่ทำการทบทวนวรรณกรรม จึงมีการสรุปเป็นข้อกำหนดสมมติฐานในภาพกว้างเท่านั้น ซึ่งการกำหนดทิศทางจะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความรอบรู้ของผู้วิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมยิ่งผู้วิจัยสามารถระบุทิศทางของสมมติฐานได้ชัดเจนมากเท่าไร ยิ่งทำให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญของผู้วิจัยมากเท่านั้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ประเด็นการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ส่วนใหญ่มีการทบทวนวรรณกรรมที่เป็นภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ และมีการใช้เอกสารอ้างอิงภาษาไทยในรอบ 10 ปี ซึ่งเป็นการทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการทำ

วิจัยในบริบทเดียวกันในลักษณะใดและผลเป็นอย่างไร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเอกสารที่นำมายังมีวงแคบเฉพาะภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น หากมีการทบทวนวรรณกรรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น จะทำให้ความสมบูรณ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้นด้วย ดุจเดือน พันธมนาวิน), 2551ตั้งนั้นจึงกล่าวได้ว่า การทบทวน (วรรณกรรมนั้นเป็นหัวใจหลักที่ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย และตั้งสมมติฐานได้ชัดเจนมากขึ้น

2. คุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิจัย

ประเภทงานวิจัย พบว่า งานวิจัยของนักศึกษาแทบจะทั้งหมดเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่มีการทบทวนวรรณกรรมและสรุปเป็นสมมติฐานเพื่อทดสอบข้อสรุปโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งงานวิจัยทางจิตวิทยามุ่งเน้นการศึกษาที่สามารถวัดและอธิบายได้อย่างเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity) จึงมีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของงานวิจัยทางจิตวิทยา ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นคนวัยทำงานที่ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง/การวิจัยซึ่งมักกำหนดจากตามสะดวก ทั้งนี้เป็นเพราะการออกแบบงานวิจัยเริ่มจากการกำหนดปัญหาการบริบทการทำงานในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งในพื้นที่จังหวัดเชียงราย องค์กรมักเป็นองค์กรขนาดเล็ก จึงเป็นผลให้การเลือกกลุ่มตัวอย่างจึงทำการเลือกเก็บแบบเฉพาะเจาะจงมากกว่าการใช้การสุ่มสำหรับเครื่องมือวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองหรือพัฒนา/แบบสอบถามของผู้อื่น/มาจากแบบวัด และพบว่าส่วนใหญ่มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย แต่กลับพบว่ายังมีการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่เป็นจำนวนน้อย ส่วนสถิติที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนาและมีการใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานที่มักเป็นการเปรียบเทียบโดยใช้การวิเคราะห์ t-test ซึ่งสอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาในส่วนประเภทงานวิจัยที่ทำการวิจัยในเชิงปริมาณเป็นหลัก ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทั้งการวิเคราะห์ระดับของตัวแปรไปจนถึงการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ ปรีดา เพ็ญคาร และคณะ), 2548; ณัฐปวิทย์ บรรยงศิวกุล และจิราวิษฐ์ เฟือกพันธ์, 2559; ชนกนารถ บุญวัฒนะกุล และคณะ, 2560; ฐิติภรณ์ เกษศิริ และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2560 และ ชนิชา เพชรปฐมชลพงศ์เทพ จิระโร และสมศักดิ์ ลีลา ,, 2561) แต่งานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาในส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างจะมีวิธีการสุ่มที่หลากหลายมากกว่าการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงที่อาจไม่สอดคล้องกับหลักการทางสถิติที่มองว่ากลุ่มตัวอย่างทุกหน่วยควรมีโอกาสในการเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ดังนั้นจึงเป็นช่องว่างที่สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่ายังมีการทำการวิจัยในรูปแบบอื่น ๆ น้อย เช่น การทดลอง การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นต้น จึงควรเพิ่มเนื้อหาารายวิชาให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการวิจัยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. จากงานวิจัยพบว่าคุณภาพของงานวิจัยส่วนมากแล้วยังอยู่ในระดับปานกลาง และมีอีกส่วนหนึ่งที่ต้องปรับปรุง ดังนั้นหลักสูตรจึงควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานงานวิจัยระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานการวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. การออกแบบงานวิจัยควรเป็นลักษณะการวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหรือนำเสนอข้อมูลความจริงของพื้นที่ ที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ต่อไปได้และสอดคล้องกับประเภทของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยทางจิตวิทยามีสัดส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเป็นจำนวนมาก จึงควรทำการสังเคราะห์การวิจัยด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณเพื่อทำให้เห็นว่าตัวแปรใดเป็นประเด็นที่มีอิทธิพลในการศึกษาต่อไป

2. ควรทำการสังเคราะห์ในประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากงานวิจัยทางจิตวิทยา เช่น การวางรูปแบบของการเขียนบทคัดย่อ ลักษณะการใช้ภาษา หรือการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น ที่จะส่งผลให้นักศึกษามีการพัฒนางานวิจัยตนเองให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประจำปี 2562 และได้รับการสนับสนุนทุนทางใจจากสำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เอกสารอ้างอิง

ดุจเดือน พันธมนาวิน. **หลักและวิธีการประมวลเอกสารเพื่อความเป็นเลิศในการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท เอ.ที พรินติ้ง จำกัด. 2551.

ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุล และคณะ. “การสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,” **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.** 10, 2(กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 152-163.

ชนิชา เพชรปฐมชล, พงศ์เทพ จิระโร และสมศักดิ์ ลีลา. “การสังเคราะห์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อกำหนดมโนทัศน์และกลยุทธ์ส่งเสริมการทำวิจัย,” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.** 10, 1(มกราคม-มิถุนายน 2561): 59-79.

ฐิติภรณ์ เกษศิริ และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์. “การสังเคราะห์การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558,” *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 11, 3(กันยายน-ธันวาคม 2560): 202-220.

ณัฐปวิทย์ บรรยงสิวกุล และจีราวิชช์ เผือกพันธ์. “การสังเคราะห์งานวิจัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,” *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 10, 4(ตุลาคม-ธันวาคม 2559): 48-54.

ณัฐพิพัฒน์ ยอดเทียม และสุนทร ทับบัว. “การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประเมิณของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา,” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 12, 27(มกราคม-เมษายน 2561): 70-78.

ปราณี พิพัฒน์สถิตกุล. *การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์อภิमान. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.*

ปรีดา เพ็ญคาร และคณะ. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตลักษณะและพฤติกรรม: การสังเคราะห์ปริญญาานิพนธ์ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,” *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 11, 1(กันยายน 2548): 121-144.

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561. *ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร*. สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 2561.